

בישראל, (שיר ב) הפתאנה חניטה פגיה. אלו בעלי מצות. והגפנים סמדר נתנו ריח, כספומתחים בתשובה, ומיד נאמר בישראל, קומי לך רעיתי יפתח וילכי לך, מן הגלות.

ומושום זה באילן, שהוא עין חמימים, בתורה, באלו שמשפדרלים בה הולכים אחר חניטה ומעשרים אותו, ששורה עליהם יוזד, שהיא חכם"ה, או מרי, ובזה מתפנסים ה"ה, שהם פרות האילן. ומהו האילן? ר'. אבל שאר העם, אמר לךיתו מן הגנות - שעורו, אוטם צדיקים שנאמר בהם (ירא כ) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר. הדר במצוותיהם, שאחוזים בבעל תורה ומצוות, ואחר לקיטה הולכים לנגביהם (ילני וועס של תבאה). ואחר חניטה הולכים אליהם באילן. ומושום זה פרשו במקצת קדושים, בא להشمיענו שאתרוג בירק. מה ירק דרכו לגדל על כל מים ובלעתו לקיטתו עשו, אף אתרוג גם דרכו לגדל וכור ומצד של החכמה, אין מים אלא תורה. ובמקום אחר למעלה, וזה ששנינו, אתרוג שוה לאילן בשלשה דרכים; הרי אתרוג אוחז שני אדרים, ואתרוג הוא דיוקן הלב שאחוז למעלה ואחוז למטה. אחוז למעלה - הלב רואה. אחוז למטה - ברעת, כמו شبארוה, הלב יודע. דעת היא אילן, התויה הקרי שלו. העינים יהן המצוות שבנה - הלב רואה.

(ע"ב רעה מלהמן)

ונאש קדרת ההיון לי וגוו. רבוי יהודה יהודה פתח, (איוב כח) והחכמה מאין תפוץ מאיזה מקום בינה. זכאיין אינון ישראלי, דקדושא בריך הוא בעי ליקרא לו, יתר (נ"א בקר דלהו) על כל שאר בני עולם. בקדמתה

הפתאנה חניטה פגיה, אלין מاري מצות. והגפנים סמדר נתנו ריח, כדר פתחין בתיאובת, ומיד אתרוג בישראל, קומי לך רעיתי יפתח ולכי לך, מן גלוותא.

ובגין דא באילן, דאייהו עין חמימים, באורייתא, באליין דמשתקלין בה, איזליין בתר חניטה, ומעשרין ליה, דשריא יוזד עלייהו, דאייהי חכם"ה, או מרי ובה מתפנסין ה"ה, דאיינון פירות האילן. ומאן אילן. ו'. אבל שאר עמא, אחר לקיטהו מן גלוותא, עשו. אינון צדיקים דאתמר בהון, (וירא כ) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר. הדר בעובדיהון, דאחים און במארי תורה ומצוות, ואחר לקיטה איזליין לגבייהו (נ"א ולמי רעים רחובות) ואחר חניטה אולין לגבייהו באילן.

ובגין דא אוקמו במקצת קדושים, וקא משמע לנו דאתרוג בירק, מה יرك דרכו ליגדל על כל מים, ובשעת לקיטהו עשו. אויף אתרוג נמי דרכו ליגדל וכור ומטרא דחכמה, אין מים אלא תורה. ובאמתacha לאילן, והא דתנן, אתרוג שוה לאילן בשלשה דרכים, הא אתרוג, אחד תרין טרין, ואתרוג אייהו דיווקנא דלבא, דאחד לעילא ואחד למטה. אחד לעילא, הלב רואה. אחד למטה, בדעת. כמה דאוקמו, הלב הילב יודע. דעת אהיה אילן, תורה איבא דיליה. עינון דאיינון פקידין, דבחון הלב רואה. (ע"ב עיא מהימנא).

יאנשי קדש תהין לי וגוו. (שםות כב) רבוי יהודה פתח, (איוב כח) והחכמה מאין תפוץ וαιיזה מקום בינה. זכאיין אינון ישראלי, דקדושא בריך הוא בעי ליקרא לו, יתר (נ"א בקר דלהו) על כל שאר בני עולם. בקדמתה